

KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: Mia von Wachenfelt
Passal
Skeppet Årans väg 19
426 71 Västra Frölunda

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 11 februari 2016 i mål nr 8143-15, se bilaga A

SAKEN

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att avdrag från beviljad assistansersättning för vistelse i skolan endast ska göras för fyra dagar per skolvecka. Hon anför följande. Förvaltningsrätten har gjort sin bedömning på mer långtgående förutsättningar än de hon anser ska beaktas. Försäkringskassan har, i den utredning som legat till grund för det överklagade beslutet, inte ifrågasatt antalet besök hos vårdgivare utan enbart ansett att det faktiska behovet är

täckt genom den beviljade assistansersättningen. Under den pågående processen har Försäkringskassan invänt att det saknas stöd för såväl frekvensen av frånvaro som anledningen till denna. Detta är ett tveksamt förfarande och det kan i vart fall ställas frågan om förvaltningsrätten kan anses ha utvidgat sin prövning till nackdel för henne.

Hon har frekvent återkommande besök hos olika vårdgivare som motsvarar minst ett sådant besök per vecka och dessa tillfällen uppkommer under skolveckorna, nästan uteslutande under skoltid. Därutöver har hon återkommande frånvaro från skolan på grund av sviter efter epileptiska anfall eller behov av vila för att förebygga anfall. Detta är effekter av hennes funktionshinder som är regelbundet återkommande, vilket hon också visat med hjälp av intyg från skolan för hösten 2014 och delar av våren 2015.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Försäkringskassan tog i det överklagade beslutet inte ställning till omfattningen av frånvaro från skolan utan konstaterade att sådan frånvaro inte ersätts. I svar till förvaltningsrätten anförde Försäkringskassan att det saknades stöd i utredningen för att [REDACTED] var frånvarande till följd av återkommande läkarbesök eller motsvarande i den omfattning som uppgetts. Det fanns inte heller något medicinskt stöd för att hon behövde vara hemma i angiven omfattning. Försäkringskassan är inte förhindrad att göra ett sådant tillägg under prövningen i förvaltningsrätten.

Om [REDACTED] har en omfattande frånvaro ska den inte anses vara inplanerad och återkommande. Det rör sig därför om sådan frånvaro som inte ska ersättas av assistansersättningen. Vidare saknas medicinskt stöd för att hon är frånvarande i en sådan omfattning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om [REDACTED] ska beviljas assistansersättning utifrån att hon vistas fyra eller fem dagar per vecka i skolan. Kammarrätten anser inledningsvis att förvaltningsrätten varit oförhindrad att lägga Försäkringskassans invändning under processen där till grund för sin bedömning. Det har således inte varit fråga om en otillåten utvidgning av prövningsramen i målet till nackdel för den enskilde.

Som förvaltningsrätten konstaterat hade några nya underlag om frånvaro inte kommit in dit trots att skriftväxlingen i målet pågått under en längre tid. [REDACTED] har inte heller i kammarrätten kommit in med kompletterande underlag avseende frånvaro från skolan. Till stöd för sin bedömning har kammarrätten således samma utredning som förvaltningsrätten. Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att det därmed inte framkommit att [REDACTED] frånvaro skulle vara så regelbunden och återkommande att det finns anledning att schablonmässigt anse att en genomsnittlig skolvecka ska beräknas till fyra dagar. Ytterligare assistansersättning kan därför inte beviljas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Niclas Falkendal

Henrik Brüsin
referent

Liselotte Tagaeus

/Maria Rydell

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avdelning 3

DOM
2016-02-11
Meddelad i
GöteborgMål nr
8143-15**KLAGANDE**

[REDACTED]

Ombud: Mia von Wachenfelt
Passal AB
Skeppet Ärans väg 19
426 71 Västra Frölunda**MOTPART**Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Försäkringskassans beslut den 17 juni 2015, diariernr 20124-2015

SAKENAssistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), förkortad
SFB

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 384541

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Försäkringskassan har vid omprövning inte ändrat sitt beslut att bevilja [REDACTED] assistansersättning med i genomsnitt 81 timmar per vecka.

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar dels att avdrag för vistelse i skolan endast ska göras för fyra dagar per vecka istället för fem dagar, dels att assistans ska utgå även när hon utför intensivträning. Hon anför huvudsakligen följande. I genomsnitt är hon borta från skolan en dag per vecka på grund av inplanerade vårdbesök respektive vila efter anfall. I genomsnitt har hon 50 vårdbesök per år. Närvarolista från skolan visar på hög frånvaro. Intensivträningen sker under fyra veckor och då kan hon inte vara i skolan. Det är oklart om *Försäkringskassan* har gjort avdrag för intensivträningen på det sätt som man påstått. Behoven är regelbundet återkommande och förutsägbara.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Det saknas stöd i utredningen för att [REDACTED] regelbundet är frånvarande från skolan i den omfattning som det uppgetts. Det saknas medicinskt stöd för att hon behöver vara hemma i den uppgivna omfattningen efter ett anfall. Vad gäller intensivträningen har avdrag redan gjorts baserat på 32 skolveckor vilket är fyra veckor mindre än de 36 veckor som hon normalt skulle ha gått i skolan.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

En försäkrad som omfattas av 1 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, kan för sin dagliga livsföring få

assistansersättning för kostnader för sådan personlig assistans som avses i 9 a § LSS. För rätt till assistansersättning krävs att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för sådana grundläggande behov som avses i 9 a § LSS (51 kap. 2–3 §§ SFB).

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats för andra personliga behov, om de inte tillgodoses på annat sätt (9 a § LSS).

Assistansersättning lämnas bl.a. inte för tid när den funktionshindrade vistas i eller deltar i barnomsorg, skola eller daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS. (106 kap. 24 § 4 SFB).

Förvaltningsrättens bedömning

Intensivträning

Vad först gäller yrkandet om intensivträning konstaterar förvaltningsrätten följande. Av Försäkringskassans utredning den 12 januari 2015 s.13 framkommer att Försäkringskassan först beräknat all vaken tid för vilken assistans utgår, inklusive aktiv tid nattetid, till 5 258 timmar per år.

Försäkringskassan har därefter beräknat en genomsnittlig skolvecka till 32 timmar och 15 minuter. Ett normalt skolår innehåller 36 skolveckor. Försäkringskassan har emellertid beräknat tiden i skolan med utgångspunkt från 32 veckor per år vilket innebär 1 032 timmar i skolan (32,25 x 32).

$5\,258 - 1\,032 = 4\,226$ timmar per år eller 81 timmar per vecka.

Således råder det ingen tveksamhet rörande att Försäkringskassan faktiskt har gjort avdrag för intensivträning så som ■■■■■ yrkat. Det saknas därmed anledning till ändring i denna del.

Frånvaro från skolan

Den egentliga frågan i målet blir därmed om ■■■■■ närvaro i skolan ska bestämmas till fem dagar per vecka eller om det finns anledning att schablonmässigt göra avdrag på så sätt att en genomsnittlig skolvecka istället beräknas till fyra dagar.

Grundprincipen är att assistansbehovet ska bestämmas utifrån aktiviteter som är inplanerade och regelbundet återkommande. I ansökan om assistans uppges i allmänhet att ■■■■■ ofta är borta från skolan på grund av sjukvårdsbesök och vila efter anfall. Förvaltningsrätten har gått igenom samtliga medicinska underlag och noterar att inget av dessa närmare berör frågan om hur ofta ■■■■■ behöver uppsöka vården, hur ofta hon får anfall eller vilket medicinskt behov av vila som finns efter ett anfall. I ansökan hänvisas till en närvarorapport från skolan som avser hösten 2014. Det framkommer dock samtidigt att ■■■■■ bytt skola vid det efterföljande årsskiftet och den nya skolan uppgav i februari 2015 att hon bara haft två frånvarandedagar dittills det året. Några nya underlag om frånvaro har därefter inte inkommit trots att skriftväxling i målet pågått hela hösten 2015. Det framkommer inte heller att ■■■■■ frånvaro skulle vara så regelbunden och återkommande att skolan som sådan skulle utgå från att hon bara har fyra dagars skolgång per vecka. Sammantaget måste det anses att utgångspunkten är att ■■■■■ inplanerade och regelbundet återkommande veckoaktivitet är att gå i skolan fem dagar

per vecka. Mot denna bakgrund kan ytterligare assistansersättning inte beräknas. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3104/1B)

Marie-Louise Kraft
Chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen Susanne Brün, Heidi Clement och Stefan Dahlén deltagit.

Föredragande jurist har varit Philip Aspholm.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.